

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

N:o 12.

TH. M. FRIES.

December

1857.

INNEHÅLL: ORIG.-AFH: E. FRIES: Linneanska Botanikens förhållande till det nuvarande. III. — TH. M. FRIES: Iakttagelser rörande Öst-Finmarkens Starr-arter. — LITT.-ÖFVERS.: W. NYLANDER: Monographia Calicieorum. — PERS.-NOTIS.: ANDERSSON. — LÖNNROTH. — TH. M. FRIES. — STRÖDDA UNDERR.: R. HARTMAN: Anmälan till Musci Suec. exsicc. III & IV.

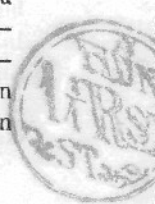
Original-Afhandlingar.

I. Linneanska Botanikens förhållande till den nuvarande,

af E. FRIES.

III.

För att i denna årgång kunna afsluta denna uppsats, tvingas vi af Tidskriftens inskränkta utrymme till blott andytande af en del förhållanden; de mera väsentliga delarne deraf, rörande Linnés biologiska afhandlingar, hoppas vi framdeles i smärre uppsatser få tillfälle att utveckla. — Vetenskapens nu mera mångdubblade omfång, så att växtsläktenas antal nu är vida större än arternas på Linnés tid, har vållat, att ingen nu mera förmår följa vetenskapen i alla speciella detaljer. Ännu för 40—50 år sedan, då jag började mina studier, sökte en hvar tillegna sig vetenskapen i sin helhet, men nu mera tvingas nybörjaren, i synnerhet om afsigten är att framträda som författare, egna sig blott åt en eller annan enskild del. Man kan tveka antingen detta förhållande är en vinst eller förlust; säkert är, att den allmänna öfversigt, som derigenom vanns öfver hela fältet, fördunklas och vetenskapen icke mer blir något helgjutet, utan en samling af fragmenter, lösryckta från hvarandra. Men

det är något, som ligger i sakens natur; Aristoteles omfattade hela menskliga vetandets omfång, Linné hela naturalhistorien, men efter deras, liksom Alexanders död, förföllo deras stora riken i smärre stater, som hvar för sig sträfva till sjelfständighet. En väsentligare olägenhet deraf är, att få Botanister ega en fast, sjelfständig öfvertygelse, utan låta leda sig af den, med hvilken de sist sammanträffat eller hvars skrifter de sist läst, så vida denne framträder högröstad och tvärsäker i sina omdömen.

Man yrkar med rätta i våra dagar, att vetenskapen skall vara praktisk och utträda i allmänna bildningen och lifvet; men genom den mikrologi och subtilitet, hvaruti den nu mera fördjupat sig, ligger den vida aflägsnare derifrån än på Linnés tid. Mången, betagen i sina subtila undersökningar, blickar med förakt ned på allt, som har praktisk tillämpning — och i nuvarande vetenskapen är snillet snart sagdt husvillt, sedan mikroskoperna intagit dess plats: det förras blixtar öfver de dunkla schakten hafva förbleknat i mikroskopernas dager. Det synes oss likväl välbetäckt, att man vid Svenska högskolorna förenat Botaniken med Ekonomi eller Medicin, på det vetenskapen ej må förgäta sitt samband med allmänna lifvet. Linné visade vid alla tillfällen största uppmärksamhet åt Botaniken i båda riktningarne — och besvarade, men förnekade ej rättmätigheten af frågan: *Cui bono?* Det var de humanistiska studierna, som alltid framställde detta inkast emot naturvetenskaperna, och det är således endast en nemesis, att samtiden just emot dem framställer samma spörsmål.

Att Linné och hans samtida förbisågo den anatomiskt fysiologiska delen, ehuru de deruppå grundade zoologiens system, har sin förklaring deruti, att de insågo, att växternas struktur är så enkel, deras organer utan så bestämda funktioner, att denna del för Botaniken aldrig kan blifva af den vigt och betydelse som bland djuren. Utom de allmänna resultaterna kunna dessa undersökningar endast blifva af intresse för dem, som egna dem specielt studium. Inlärandet af dess specialiteter som en utanlexa, utan att tillika undersöka och jemföra föremålen under mikroskopet, är ännu mer fruktlöst än blotta inlärandet af en mängd namn, då man åtminstone måste hafva objectet för ögonen. Men

just de allmänna resultaterna, som för dagen göra mesta uppseende, (t. ex. Schleidenska fruktifikations-theorien), blifva vanligen, efter att hafva gjort sin rund genom vetenskapen, öfvergifna. Deremot framstår Linné ännu öfverträffad i den biologiska Botaniken. De många herrliga uppsatser i denna väg, som finnas i hans *Amoenitates Academicæ*, var vår första afsigt att här referera, men vi hafva i brist af utrymme för närvarande måst afstå derifrån. De grunda sig på en uppfattning i stort af livvets verksamhet; som snillets skapelser äro de öförgångliga.

En annan i ögonen fallande olikhet emellan den äldre och nyare Botaniken är den öfvervägande vikt och betydelse, större samlingar nu erhållit. De spela nu mera samma roll i Botaniken som det grofva artilleriet i politiken. Den, som i hvardera afseendet disponerar största massan, har en afgörande röst och kan tillåta sig mycket öfversitteri, som af mindre rikt försedde ej skulle fördragas*). Men samlingar förvärfvas nu mera icke genom enskild flit eller tillfalla deras idkare, såsom Linné, som en gård af aktning; de äro en handelsvara, så att, för att blifva en firad Botanist, endast erfordras penningar för resor och växters inköp, penningar för deras förvarande, penningar till aflönande af biträden för deras ordnande och bestämmande. Penningen utöfvar för dem enskilde äfven här sin förtryckande inverkan, hvarföre ock ingen nation kan i denna väg täfla med Engelmännerna. Att nu mera söka anlägga ett allmänt herbarium, utan stor förmögenhet, är öfvermodigt af en enskild; jag har sjelf varit en dylik fantast, som deråt egnat femtio års mödor och högst betydliga årliga pekuniära uppoffringar, men finner nu, att mina krafter ej tillåta ordna detsamma. Min tröst är likväl, att betydligt derigenom skall vara undångjordt för ett kommande slagte. Det är offentliga institutioner, som nu mera måste öfvertaga bekostandet af materielen; för Upsala Akademi är i detta afseende hittills nästan intet gjordt, ehuru dess botaniska Museum icke är

*) Men efter deras död kommer säkert en skarp reaktion att inträffa. Under sin listid ansågs *J. Smith*, köparen af Linnés herbarium, för ett sådant orakel, att ej ens tvifvel af hans domslut var tillåtet («non Smith; ergo non ita!» *Röm. et Schult.*); nu mera torde få Botanisters auktoritet mindre erkännas än Smiths.

utan betydlig vigt för vetenskapen genom Bursers herbarium och Thunbergs generösa donation af sina samlingar. Oaktadt deras ofullkomlighet i jemförelse med nya tidens anspråk vidlåder dem en ærugo nobilis, som ej tillkommer nyare samlingar.

Så väl härigenom, som genom det mångdubbelt ökade antalet af vetenskapens idkare, har förhållandet dem emellan afven i allmänhet förändrats. Naturforskarna bildade då en *ecclesia militans*, voro knappast tolererade i de lärdas gillen, och slöto sig derföre med innerlig vänskap tillsammans och utgjorde ett slutet ordensförbund, fast utan stadgar och hemligheter, utbredt öfver hela den civiliserade världen. Ingen egnade sig deråt utan inre kallelse, utan mod att blifva martyr för vetenskapen. Huru annorlunda nu; naturvetenskaperna börja blifva en *ecclesia triumphans*, som ger bröd och äreställen, hvilka äfven lycksökare eftersträfva. Härigenom har det allmänna sköna brödräförbund, som förr förenade alla vetenskapens idkare, blifvit söndersprängdt till mer eller mindre ensidiga sekter, som söka förkättra hvarandra, ehuru tidsandan ej medgifver deras stegring till *odium theologicum*. Onekligen är det ock svårare, sedan vetenskapen nu blifvit allmännare spridd, för den enskilde att nu väcka uppmärksamhet, ehuru hjälpmedlen till egna forskningar högst betydligt blifvit underlättade. Men för att vinna detta mål förledes mången till antagande af en ton af förnäm öfverlägsenhet, att skeft eller ofullständigt referera andras åtgärder (åtminstone deruti uppsöka så många brister som möjligt), att för hvarje tillagdt eller förändradt ord i en karakter tillsätta sin hallstämpel med ett *emend.* eller ett *pro parte* *), då man ej känner hvad en författare afsett, jemte en mängd dylika små skenbart oskyldiga konstgrepp. Uppfattar man många kontroversier till deras inre halt, skall man finna, att de ofta mindre röra sak, än framställningens temligen likgiltiga form. Hvad jag för min del mest lider af att se, då jag läser mellan raderna, är den småaktiga fåfanga, som uppenbarar sig i begäret att af ringaste anledning tillsätta sin signatur till så många arter som möj-

*) Af *Segestrella lectissima* hafva vi sett blott ett enda exemplar och likväl citeras den af *Trevisan* under trenne olika arter (?) med tillägget *pro parte*.

ligt, bruket att uppkalla alla växter efter personer, så att man tror sig genom hvarje art förpassa trenne namn till odödligheten, först ett genom slägtnamnet, så ett genom artnamnet och slutligen det tredje genom bestämmarens o. s. v. Men alla dessa förhållanden torde vara en nödvändig följd af vetenskapens närvarande utvecklingsperiod, som skola försvinna då en ädel och upplyst aristokrati inom vetenskapen hinner utvecklas.

2. Iakttagelser rörande Öst-Finmarkens Starr-arter,

af T. H. M. FRIES.

Sommarens angenäma resa till Skandinavien nordligaste trakter lemnade ett oväntadt rikt utbyte af såväl Falerogamer som Kryptogamer. Då emellertid alla de former, som derunder erhöles, ej ännu hunnit tillräckligt granskas och bestämmas, kan jag ej förrän i följande årgång meddela någon berättelse öfver de botaniska resultaten af denna resa, men jag kan dock icke neka mig nöjet att här meddela några anmärkningar rörande de former af släktet *Carex*, som jag härunder observerade, isynnerhet som jag på samma gång får tillfälle att lemna underrättelse om en för Skandinaviska halfön ny art af detta släkte.

Om man, såsom Lund redan föreslagit, indelar Finmarken i vegetativt hänseende i fyra ganska naturliga delar, hafsstrands-, tall-, björk- och slättfjälls-regionerna, finner man mellan de i dessa förekommande arterna en väsentlig olikhet. Hafsstranden erbjuder nemligen en visserligen på arter fattig, men desto mera intressant starr-vegetation, då deremot i björk- och tall-regionen dessa växter uppträda i rikare antal, för att åter i slättfjälls-regionen betydligt förminskas. Följande förteckning öfver de i Öst-Finmarken hittills observerade arterna torde bäst upplysa detta förhållande*).

<i>Carex vesicaria</i> L. c. varr. T. sp. B. a.	<i>Carex filiformis</i> L. T. r.
* <i>pulla</i> Good. B. S. r.	— <i>flava</i> L. T. sp.
— <i>ampullacea</i> Good. c. v. T. B. a.	— <i>pedata</i> L. S. sp.
* <i>rotundata</i> Wnbg. B. S. a.	— <i>globularis</i> L. T. r.

*) De större bokstäfverna efter auktors-namnet vid hvarje art äro initialerna till de regioner, i hvilka den förekommer, och med a., sp. och r. utmärkes dess allmänna, spridda eller sällsynta förekomst.

Carex pallescens L. B. r.	Carex juncella (Fr.) T. B. sp.
— capillaris L. T. B. a.	— canescens L. H. T. B. S. a.
— panicea L. T. B. ? *)	— vitilis Fr. T. B. a.
— sparsiflora (Wnbg.) T. B. a.	— loliacea L. T. r.
— rariflora Sm. H. T. B. a.	— tenella Schkhr. B. r.
— irrigua (Wnbg.) T. B. a.	— glareosa Wnbg. H. a.
— atrata L. B. a.	— norvegica Willd. H. a.
— alpina Sw. B. a.	— lagopina Wnbg. c. varr. B. S. a.
— Buxbaumii Wnbg. T. B. S. sp.	— chordorrhiza Ehrh. B. r.
— cryptocarpa C. A. M. H. r.	— incurva Lightf. H. a.
— aquatilis Wnbg. T. r.	*arctica H. sp.
varr. H. T. B. S. a.	— dioica L. T. B. a.
— arctophila F. Nyl. S. r.	*parallela Smrft. B. r.
— halophila F. Nyl. H. r.	— capitata L. T. B. sp.
— salina Wnbg. c. varr. H. a.	— rupestris All. B. sp. S. a.
— rigida Good. B. S. a.	— pauciflora Lightf. T. B. sp.
— limula Fr. T. r.	

Vi finna af denna förteckning, att på samma gång vi i dessa trakter, hufvudsakligen på hafstränderna, påträffa flera sällsyntare arter, märkvärdigt nog flera saknas, som vi lätteligen skulle vänta oss härstades, såsom *C. ustulata*, *limosa*, *livida*, *acuta*, *heleonastes*, *microglochis* m. fl. Tillika finna vi, att de för tall- och björk-regionerna egenomliga arterna hufvudsakligen äro sydliga, som här längs de från söder kommande floderna nedslagit sina bopålar.

Efter denna korta inledning öfvergår jag nu till meddelande af några iakttagelser rörande åtskilliga former af detta slägte. Väl vetande, att en enda sommars studium af dessa polymorpha växter ej kan lemna någon tillförlitlig borgen för rättigheten af de åsigter, till hvilka jag rörande åtskilliga af dem kommit, vågar jag ej med alltför stor bestämdhet påyrka deras ofelbarhet, utan öfverlemnar åt kommande granskare bestyrkandet eller förkastandet af desamma.

*) Då jag oaktadt efterletande aldrig kunde finna denna såsom »allmindelig over hele Finmarken» uppgifna art, föranledes jag att tro, att Lund tagit någon form af *C. sparsiflora* för densamma. Som jag dessutom aldrig fann någon verklig *C. vulgaris* eller *cæspitosa*, har jag uteslutit dem, då Lund förmodligen för dessa tagit former af den här vanliga *C. juncella*. — De arter, som förekomma i Vest-Finmarken, men ännu ej blifvit funna i Öst-F. äro: *C. ustulata*, *fuliginosa*, *maritima*, *acuta*, *festiva*, *teretiusecula*, *nardina*, *microglochis* och måhända *C. panicea*, *vulgaris* och *cæspitosa*.

Af *Carex vesicaria*, liksom af *C. ampullacea* *), förekomma alla de former, hvilkas olikheter och inbördes sammanhang Prof. Andersson så väl genomskådat och framställt, jemte mellanformer **), hvilka tydligen visa deras öfvergång i hvarandra. Då emellertid här de särskilda regionerna blifva, så att säga, mer eller mindre sammanblandade, har man dock svårare att här förklara deras uppkomst genom de olika regioner, i hvilka de förekomma, men detta behöfves ej heller, ty äfven då de förekomma blandade om hvarandra i samma kärr (t. ex. ofvan Nyborg) finner man så tydliga gradvisa förenings-länkar, att något tvifvel ej kan finnas om deras gemensamma ursprung. Den enda, som i detta afseende gör undantag, är *C. pulla* Good., hvars egendomliga habitus, i förening med dess långa krypande rotstock, låga och robusta växt, tjocka äggrunda ax, de svartbruna frukterna betäckande fjäll, oftast tvenne märken, nästan nervlösa mörkbruna frukt med kort urnupet spröt, tyckes tala mot dess förening med *C. vesicaria*. Som jag blott på ett enda ställe hade tillfälle att observera denna i Finmarken sällsynta växt, kan jag naturligtvis ej falla någon dom rörande densamma, men anmärkas må, att detta ställe var på gränsen mellan björk- och hafstrands-regionerna vid Langfjorden***). Odlad i Upsala Bot. trädgård af frön från Christiania bibehåller den ock sitt utseende och sina karakterer. Dess långskaftade, slutligen t. o. m. ofta hängande honax †), såsom förhållandet är med alla de ex. jag härifrån sett, ger den ett utseende, som lätt kunde föra den till *C. limosæ* grupp —

*) Någon fullt typisk *C. ampullacea* kan jag dock ej påminna mig der hafva sett, utan aldrig mer utvecklad än var. *brunnescens* Anders. Af dess former förtjenar ingen här att omnämnas utom möjligen en *γ*) *borealis* Anders. spicis infer. basi decompositis i kärr vid Wadsöe.

***) Så t. ex. en mellanform mellan den typiska *C. vesicaria* och *β*) *äichroa* med korta äggrunda, kortskaftade honax, utmärkt derigenom att topp-axet stundom är öfverst till hälften honax; den förekommer i kärr på bergen ofvan Nyborg.

****) Prosten Sommerfelt har dock funnit den i slättfjälls-regionen nära bäcken Nikolajok på Langfjordfjällen och vid Laggo på Lebesbyfj. liksom Wahlenberg på Rastegaia.

†) På inlet af Finmarks-exemplaren har jag funnit alla hon-axen oskaftade eller de öfre oskaftade och det nedersta kort skaftadt, såsom i Flororna allmänt uppgifves, utan alltid alla försedda med långa skaft. Likaledes hafva alla Finmarks-exemplaren konstant blott tvenne märken.

några karakterer, som hindra detta, finnas ej — och att detta äfven skett, bevisas doraf, att »*C. stygia*» från Kipinä i Ryska Lappmarken (F. Nylander) enl. exempl. i Fries' herb. är denna och ingen annan!

Men utom dessa kända former fann jag bland *Carex aquatilis*, *Phragmites* och en ovanligt högväxt *Scirpus palustris* vid Svanvik i Kjolmijaure (= Tjoälmi-javre: Keilh. Reise i Finn.) en vacker, reslig *Carex*, hvilken synes mig till habitus och karakterer så utmärkt, att jag ej tvekar att framställa den såsom en ny underart:

***C. vesicaria* * *lacustris*:** spicis masculis 3—4, lineari-clavatis l. suprema lineari-elongata, femineis 3—4, apice sæpe masculis, *sessilibus l. infimis breviter et incluse pedunculatis, erectis*, culmo adpressis, oblongo-cylindricis; bracteis brevissime auriculato-vaginantibus, infima foliacea *culmum longe superante*, apicem versus decrescentibus, suprema angusta foliacea brevi; fructibus divergenti-patentibus, nervosis, *in rostrum tenue, elongatum, profunde bicuspidatum constrictis*, glumas lanceolato-acuminatas, margine (*neque apice*) scariosas paullo superantibus; culmo elato (3-5-pedali), gracilento, triquetro, *glaberrimo*; foliis latis, planis, *margine lævibus l. verruculosis*.

Af denna beskrifning synes, att den, hvad karakterer beträffar, ganska mycket närmar sig *C. ampullacea* (långa skärmar, fruktens form, glatta strån och bladkanter o. s. v.), men till yttre utseende och de viktigaste kännetecknen öfverensstämmer den med *C. vesicaria*.

Af *Carex rariflora*, som är en af Finmarkens allmänaste *Carices* såväl i tall- och björk-regionens kärr som på hafstränderna, har jag hemfört en vacker serie af former, afvikande från hvarandra ej så mycket i karakterer, men desto mera till storlek, så att man lätt skulle kunna anse den stora hafstrands-formen vara vida skild från de obetydliga kärrformer, som förekomma i våra sydligare fjälltrakter. Det är neml. ej ovanligt att finna den öfver ½ aln hög med ända till 40-blommiga ax. Jag hade derföre äfven hoppats att hafva erhållit *C. stygia* härstädes, men vid verkställd jämförelse mellan orig.exemplar af densamma och mina största former visar sig en stor olikhet, hvad axens mång- och tät-blommighet beträffar, men dessutom

finnas *inga* karakterer. Ty skärmarna förefinnas hos för öfrigt fullkomligt lika och tillsammans växande exemplar än af axskäftens längd, bladlika, än korta syl- eller borst-lika, än alldeles inga; fjällen äro hos större exemplar fullt ut lika uddspetsade och insvepande frukterna som hos *C. stygia*, och på frukternas form kan lika litet som på stråts kantighet äfven den minsta olikhet upptäckas. Det enda, som således återstår för att skilja dessa från hvarandra, är, utom det tätare axet, en obetydlig grad mörkare fjäll och upptill något litet stråft strå, hvilket sednare dock enligt beskrifningarna synes variera. För mig synes det derföre vara klart, att, såsom i Fr. Mant. III. p. 441 och i Anders. Cyp. p. 35 redan skett, dessa växter böra till en art förenas.

Vi öfvergå nu till de svåra *Carices distigmaticæ*, af hvilka det hufvudsakligen är *C. aquatilis* och *salina*, som i dessa trakter spela hufvudrölerne genom de många olikartade gestalter, i hvilka de uppträda. Min önskan hade visserligen varit att vid detta tillfälle närmare kunna granska den grupp-indelning, som för n. v. vanligen användes, men jag får dock uppskjuta detta, tilldess några hithörande former ytterligare blifvit granskade i fria naturen. Jag vill här blott påpeka nödvändigheten af att indraga gruppen *Aquatiles*, såsom innefattande sinsemellan högst olika arter, hvilka lämpligast torde på följande sätt fördelas, neml. *C. aquatilis* (sensu lat.) till *Salinæ* för dess squamæ tripliner-ves, *C. limula* till *Rigidæ* för dess platta, genom torkning något tillbakarullade blad och mörka fjäll, *C. vulgaris* till *Prolixæ* för dess enkelnerviga fjäll och bladbarande slidor samt *C. juncella*, om hvars arträtt jag är fullt öfvertygad, till *Cæspitosæ* för dess vid basen bladlösa slidor. Habituell karakterer bevisa äfven detsamma; så t. ex. påminner *C. aquatilis* om *C. halophila*, *C. limula* om större former af *C. rigida inferalpina*, *C. vulgaris* om en småväxt *C. acuta* och *C. juncella* så frappant om *C. cæspitosa*, att jag länge misstog den för den sednare. — Jag lemnar dock nu detta ämne för att närmare granska de i Öst-Finmarken anträffade arterna, dervid börjande med *Carex aquatilis*.

Jag måste då begynna med att bekänna min oförmåga att rätt kunna urskilja de arter och former, som i Fr. S. V. Sc. och Anders. Cyp. innefattas under denna art. Lätt

igenkänd är visserligen hufvudformen med sin resliga växt, långa blad, n. oskaftade, tjocka och täta ax, små fjäll, rundadt-ovala frukter och blågröna färg*), men denna förekommer äfven blott sparsamt i dessa trakter; jag såg den blott i sjön Kjölmijaure. Till densamma tyckes äfven höra en på flodstränderna t. ex. Pasvig-elfven förekommande lågväxt (alnshög) form, troligen var. *sphagnophila* Fr., likaledes utmärkt genom sitt tjocka, täta ax o. s. v., men afvikande genom alla delars större spädhet, grönare färg, kantigare strå och fjäll af frukternas längd. Den närmar sig derigenom de allmännast förekommande formerna, hvilka alla öfverensstämma sins emellan i längre (4 kvarter till omkr. 4 aln högt), upptill skärpkantigt strå, plattare och styfva blad, smala, cylindriska, något glesblommiga honax, af hvilka åtminstone det nedre är skaftadt, mindre rundade frukter af ung. fjällens längd**). Om jag ej alltför mycket misstager mig, är det dessa former, som af Læstadius innefattas under namnet *C. aquatilis epigejos* och af Fries i Bot. Not. 4843 p. 105 och F. Nylander i Spicil. II. p. 23 beskrivas såsom en egen art, *C. epigejos****). Enligt Hartmans beskrifning hör *C. borealis* Lang. hit, liksom äfven Anderssons figur Cyp. IV. 45. — Huruvida nu dessa former, allmänna i alla torrare kärr, böra som arter skiljas eller ej, torde ännu vara svårt att afgöra; nog finnas karakterer, men huruvida de äro tillförlitliga, bör ytterligare undersökas. I synnerhet då de nedstiga till hafstränderna, antaga de märkliga gestalter; så tog jag t. ex. vid Jarfjordbotten en för öfrigt med de vanliga kärrformerna öfverensstämmande med aflång, åt begge sidor småningom afsmalnande frukter †), äfvensom

*) Dock måste jag bekänna, att strått ingalunda är så trubbkantigt eller nästan trindt, som t. ex. den vid Stockholm förekommande eger, ehuru de för öfrigt noga öfverensstämmar med hvarandra.

***) Jag fann aldrig någon form med strått strå (såsom *C. vacillans* beskrifves). — Hanaxens antal är mycket varierande och torde till stor del bero på årets (eller snarare föregående års) väderlek.

****) Ej *C. epigejos* Fr. S. V. Sc. p. 233, hvilken visserligen till beskrifningen hufvudsakligen afser *C. discolor* Nyl., men till synonymerna och största delen af växeställena denna.

†) Anmärkas må dock, att vid denna mindre afseende bör fästas, då den för öfrigt är en monströs form, i det att märkena ofta öfvergått till ståndarknappar, hvarigenom frukterna förkrympt. Honaxen

på samma ställe och vid Elvenæs (Pasvig-elfvens mynning) en genom sin låga, robusta växt om *C. salina* ej obetydligt påminnande form. — Närmast dessa former är den i Herb. Norm. XII. 89 under namn af *C. hyperborea* meddelade och äfven i S. Veg. Scand., Anders. Cyp. och Hartm. Skand. Fl. under detta namn beskrifna, hvilken jag fann på fjällen straxt ofvan Svartnæs (midt emot Wardöe). Den breda ryggnerven m. m. förer den, såsom redan F. Nylander anmärkt, till *C. aquatilis* grupp, ehuru den till utseende något närmar sig *C. rigida*. Ovisst torde t. o. m. vara, huruvida den ej måhända är en fjällform af *C. (aquatilis) epigejos*, och ännu ovissare är det, om Drejers (ursprungliga) *C. hyperborea* är denna, ty så väl orig. ex. från Grönland som beskrifningen afvika högst betydligt. Bäst torde derföre vara att, åtminstone tills vidare, för densamma bibehålla benämningen *C. arctophila* F. Nyl. Spic. III. p. 44.

Någon *forma cuspidata* af *C. aquatilis* fann jag ej; deremot hade jag det nöjet att på hafsstranden straxt innanför Bunæs (mellan Nasseby och Meskelfven) på sankar, gräsbevuxna ställen anträffa den hittills, mig veterligen, blott vid Hvita hafvet och Kola-viken anmärkta *C. halophila* F. Nyl., af hvilken en kort beskrifning derföre här meddelas:

***C. halophila*:** strå styft, 3-kantigt, glatt; blad upprätta, platta, på öfre sidan upphöjdt 2-kölade, slutligen med tillbakavikna kanter; skärmar bladlika, öröflikadt-omfattande, ungefär af han-axens höjd; honax 2—4, åtskilda, cylindriska (l. något klubblika), upprätta, något glesblommiga, skaftade; fjällen lancettlika, långspetsande, mycket längre än den omvänt äggrunda, plattade, med mycket kort spröt försedda frukten. — F. Nyl. Spicil. II. p. 24, Fr. S. V. Sc. p. 230, Anders. Cyp. p. 48 och Tab. V. f. 54. — H. N. XII. 86.

Ett ungefär 3/4 kvarter högt, lifligt grönt gräs, med långa smala, brungula ax, stående midt emellan *C. aquatilis* och *salina*, från hvilka det genom ofvan anförda karak-

erhålla häraf ett egendomligt utseende, i det att mellan de utbildade, smala frukterna framsticka öfverallt ståndarknappar, tvenne på hvarje felslagen frukt. Stundom tager denna bildning så öfverhand, att axen tyckas vara fullkomliga hanax och således växten ega ända till 8 han- och intet hon-ax.

terer synes väl skildt. Mina exemplar öfverensstämma på det allra nogaste med exemplaren i Herb. Norm. och Nylanders beskrifning på hufvudformen af sin art *).

Snart sagdt öfverallt på gräsklädda solöppna hafsstränder vid Varangerfjorden förekomma en ungefär quartershög, styft upprät *Carex* af i gulbrunt stötande färg, hvilken enligt Wahlenbergs herbarium utgör hans mycket misskända och omtvistade *C. salina mutica*. Då denna blifver något större och frodigare blifva dess axfjäll sylspetsade och bilda då den form, som finnes afbildad i Sv. Bot. fig. 756 eller Wahlenbergs *C. (salina) cuspidata* (enligt herb. och beskrifning **). Någon gräns mellan dessa är det alldeles omöjligt att finna, ja, icke ens den ringaste habituella olikhet; de växa om hvarandra och karakteren af fjällens form är så vacklande, att man på samma exemplar får se de nedre axen med långspetsade, de öfre med alldeles trubbiga fjäll, ja t. o. m. i samma ax fjällen i detta afseende varierande! Detta har äfven Wahlenberg tydligen insett; derom vittnar så väl hans Fl. Lapponica, der han förenar dem, som hans herbarium, der, jemte typerna för dessa former, exemplar tagna på samma lokaler finnas utmärkta med benämningarna: »*salina*?» och »*cuspidata*?» — Inne i fjordarnas skugga erhåller denna art ett helt annat utseende; bladen blifva grönare och slakare, växten spensligare, skärmarne längre, fjällen blekare — korteligen den tydligaste *C. subspathacea* Wormsk. Större exemplar hafva bladen plattare (*α. planifolia*), mindre smalare och hoprullade (*β. nardifolia* ***). Detta är orsaken till, att man så

*) Enligt Nylanders beskrifning tyckes han under detta namn innefatta ej blott de former, som finnas i H. N. XII. 86 och XI. 78 utan äfven den, som finnes i H. N. XII. 85, och manne ej arten på detta sätt blir naturligt begränsad och lättast åtskild?

***) Ingen annan *C. salina* eller *cuspidata* finnes i hans herbarium (hvarken H. N. VIII. 72 eller XI. 78 än denna form, af hvilken jag aldrig sett exemplar från andra trakter än Finmarken och Nordlanden. Från våra Svenska och Syd-Norska s. k. *salina*- och *cuspidata*-former visar den en stor olikhet. — Äfven Hartman anmärker, att Wahlenbergs ex., »lemnade fordom af båda formerna *cuspidata* och *mutica*, höra tillsammans.»

****) Ex. i Wahlenbergs herb. af hans *C. aquatilis β. nardifolia* tillhöra denna och ingen annan, fastän jag äfven sett ex., som han utdelat under detta namn, hvilka tillhöra *C. juncella*.

ofta ej blott i herbarier utan äfven i Floror får se den tydligaste *C. salina* Wnbg benämnd *subspathacea**). Men äfven hos denna s. k. art variera fjällen, så att — alldeles såsom hos *C. cuspidata* — de frodigare exemplaren äro försedda med sylspetsade fjäll, och då dertill hos dessa komma något längre skärmar och det öfversta axet blir mer eller mindre androgynskt, hafva vi framför oss en tydlig *C. discolor* F. Nyl.!**). — Icke ledd af något begär att reducera gamla arter, utan på det tydligaste öfverbevisad af de klaraste öfvergångar i naturen, har jag kommit till fullkomlig visshet i denna nu uttalade åsigt. Jag rekommenderar åt en hvar, som har tillfälle dertill, en närmare granskning häraf, och jag är förvissad, att sådana formserier, som t. ex. de, jag hade tillfälle att iakttaga vid Jarfjordbotten, skola bevisa, att *C. salina* Wnbg (*mutica*), *cuspidata* Whlbnbg, *subspathacea* Wormsk. och *discolor* F. Nyl. äro en enda art.

Från denna så reducerade art synes mig *C. salina* och *haematolepis* från medlersta och sydliga Norge (nedom Trondhjem) och Bohuslän vara väl skilda (huruvida de sinsemellan äro det, är en annan fråga), men dels emedan de ej tillhöra Öst-Finmarkens flora, dels emedan jag alltför obetydligt haft tillfälle att växande granska dem, förbigår jag nu desamma. Jag vill blott anmärka, att *C. haematolepis* Drej. enl. både beskrifning och orig. ex. (i Fries herb.) är en helt annan art än den, som hos oss blifvit så benämnd, och att den vida mer liknar *C. rigida*, till hvars grupp den äfven hör.

Vi öfvergå nu till de arter, hvilka hänföras till gruppen *Rigidae* och hvilka utmärka sig genom samma karakterernas osäkerhet som de föregående, ehuru i något mindre

*) Så t. ex. hörer Drejers *C. subspathacea* "*stricta*", enligt allt hvad man af beskrifningen kan sluta, till *C. salina*, liksom jämförelsen med *C. livida* låter förmoda, att detsamma till en del gäller om Hartmans *subspathacea*. Äfven *C. *reducta* Drej. synes mig knappt vara annat än en ytterst mager form af densamma.

***) Ex. i H. N. XII. 87 från Kola-viken afvika från mina, samlade vid Jarfjorden, endast genom något brunare fjäll. Skall man skilja denna ej blott till art utan äfven till grupp, kan den ofvan nämnda *C. vesicaria* med androgynskt toppax med lika rätt göra anspråk på samma utmärkelse.

grad. Den bäst utvecklade af dessa är onekligen den vackra *C. limula*, hvilken påminner på en gång om *C. acuta* och *rigida inferalpina*, från hvilken sednares former den dock lätt skiljes genom längre och smalare ax, kortare och mörkare fjäll, aflånga plattade frukter, liflig grön färg samt mycket sträfva bladkanter. De exemplar jag af densamma samlade vid 2:dra och 3:dje vattenfallet i Pasvig-elfven öfverensstämma noga med orig. ex. och beskrifning, utan deruti att de äro något mindre (fotshöga) samt att skärmarna ej äro längre utan vanligen något kortare än stråt, hvilket dessutom varierar än n. glatt än mycket stråft. — Uppe på fjällfalten förekommer dessutom i myrerne en annan form, som till de väsentliga karaktererna (sträfva bladkanter, smala ax, fruktformen o. s. v.) öfverensstämmer med denna art, men som afviker genom sin låga (kvartershöga) och spensliga växt, blekare och kortare fjäll, alltid sträfva strå och habituella likhet med *C. vulgaris*. Som jag af densamma hemfört endast några få exemplar (från Seidafjällen; jag har äfven sett den från V. Finm., samlad af Prof. Blytt vid St. Raipas), torde det vara vågadt, att om densamma falla något bestämdt omdöme. Så mycket är dock säkert, att den för sina korta, frukterna blott till hälften täckande fjäll, sträfva bladkanter o. s. v. ingalunda kan förenas med *C. rigida* former. — Hvad denna sistnämnda beträffar, vill jag blott anmärka, att den i karr på de solöppna fjällslätterna märkligt nog utvecklade sig till större frodighet än på likartade, mera skuggiga ställen i björkregionen, blott några få fot öfver hafvet.

Vi hafva nu omnämnt alla i Öst-Finmarken observerade *Carices distigmaticæ* med undantag af den blott en gång anträffade *C. cryptocarpa* samt den här allmänna *C. juncella*. Ehuru jag ej var i tillfälle att i lefvande tillstånd jemföra den med *C. vulgaris* och *cæspitosa*, mellan hvilka den bildar en mellanlänk, och ehuru de karakterer, hvarigenom den igenkännes, måhända för mången ej synas tillräckliga, har jag ej tvekat att framställa den såsom egen art, dertill ledd så väl af dess egendomliga utseende och växesätt som af växtgeografiska grunder. Det är nemligen uteslutande denna, som förekommer i den högre Norden, och den visar der aldrig några öfvergångar. Dess beskrifning är i korthet följande:

C. juncella: rot *tufvig*; strå *spensligt*, upprätt, hvasskantigt, mycket stråft, nedtill omgifvet af *bladlösa*, *rödbruna*, *glänsande slidor*; blad upprätta, *smala*, *platta*, slutligen *inrulladt-trådlika*, i kanten stråfva; skärmar korta, upprätta, med skilda öronflikar, den nedersta vanl. bladlik, de öfre borstlika l. inga; honax 2—3, åtskilda, vanl. skaf-tade, *smalt cylindriska*; hanax 4—2, klubblika; frukt *af-långt-oval*, *afsmalnande i en kort*, *tvärhuggen*, *utåt nå-got böjd spets*, nervig, hoptryckt, med något kullriga sidor, längre än de rundade l. med kort udd försedda fjällen. — *C. vulgaris* **junceae* Fr. Nov. III. p. 154. — *C. vulgaris* **juncella* Fr. S. V. Sc. I. p. 230, Anders. Cyp. p. 48, Hartm. Skand. Fl. p. 297. — *Carex nigra verna vulgaris* Lin. Fl. Lapp. p. 257. pr. p. — *C. caespitosa* Wnbg Fl. Lapp. p. 247 (sec. herb. ips.) — *C. caesp. polymorpha* d. *nardifolia* Læst. p.p. (sec. herb. Wnbg). — *C. caesp. β. elliptica* Drej. Rev. Car. p. 456?

Liknar till växesätt fullkomligt *C. caespitosa* *), ehuru den dock är något lösare tufvad. Att den bör ställas närmast densamma, tyckes mig vara klart genom dess rödbruna, om *C. globularis* påminnande, bladlösa slidor, hvilka föra den till *Aphyllopodæ*, men som dock ej äro så många till antalet eller fibrillösa, som hos *C. caespitosa*. Från denna art afviker den dessutom genom sina genom torkning inrullade blad, axets och fruktens form m. m. Från *C. vulgaris* synes den vara skild genom sitt tufviga växesätt, slidorna, de platta bladen, axets och fruktens form o. s. v., för att ej tala om den ovanliga spenslighet hos alla delar, hvarigenom den från alla samslägtingar utmärker sig**). Så mycket är säkert, att den med vida större skäl bör som art skiljas än t. ex. *C. elytroides*, *arctophila* m. fl. *Carices distigmaticæ*.

Den i dessa trakter ymniga *C. lagopina* varierar ej obetydligt till höjd och axens storlek. På Renöe på syd-

*) Denna likhet bestyrkes af ofvan anförda synonymer. Prof. Andersson har benäget underrättat, att i Vet.-Akad:s Herb. finnas tvenne exemplar af densamma, med Linnés egenhändiga bestämning: »*C. caespitosa*»!

***) Den enda, som i detta afseende öfverensstämmer, är *C. spiculosa*, fastän den för öfrigt är betydligt olika.

sidan af Varangerfjorden tog jag på gräsbeväxta ställen nära stranden den i Hartm. Sk. Fl. p. 300 omnämnda utmärkta formen (var. *gracilescens*) med öfver fotshögt, spensligt strå och 3 små, tätt gytrade, androgynska småax. Hvad karakteren »upptill alltid sträft strå» angår, har jag icke i Finmarken kunnat anträffa någon enda *C. lagopina*, på hvilken ej denna karakter instämmer, hvarföre det i våra florer vanliga kännetecknet »culmo lævi» måste förändras. I allmänhet är dock denna karakter så litet konstant i detta slägte (jfr *C. vesicaria* **lacustris*, *limula* och *dioica*), att bäst väl vore att vid densamma ej fästa något väsentligt afseende.

En växt, som i anseende till karakterernas mängd väl tyckes vara väl skild, är *C. arctica*, men det oaktadt vågar jag förfakta Lunds åsigt, att den är en lokalform af *C. incurva*, hvilket afven Blytt tyckes böjd att antaga. Af *C. incurva* ega vi nemligen en form, växande på hafssanden med knappast mer än tumshögt böjdt, och en annan bland högt gräs på hafsångar med mera än quartershögt rakt strå (var. *pratensis* Hartm. jr). Då deremot gräset närmast stranden är lågt, öfvergår bland lägre tufvor o. s. v. den mindre formen till sådana, som fullt öfverensstämma med *arctica* genom axets egendomliga bildning. De karakterer, som för öfrigt uppgifvas på fjällens längd och form samt sprötets beskaffenhet, instamma ej ens på den bästa *C. arctica* från Tromsöe. Således återstår blott fruktens form, men med största skäl torde frågas, huruvida någon person sett exemplar med mogen frukt af densamma.

Den i våra lägre kärtrakter knappast varierande och lätt igenkänliga *C. chordorrhiza* antager i de nordligare trakterna ett ganska olika utseende: var. *sphagnicola* Læst. (in litt.), utmärkt genom sin spensliga, låga växt, enkla, fåblommiga, aflångt-äggrunda ax och mörkare fjäll. Af Prosten Læstadius benäget meddelade exemplar äro i detta afseende högst utmärkta; från dessa endast genom gröfre växt afvikande och i hufvudformen tydligt öfvergående insamlade jag den i torfmossar ofvan Wadsöe. Dessutom är den märklig derigenom, att det är den, som afses med *C. gynocrates* från Torn. Lappm. (Hartm. Sk. Fl. p. 305) och Læst. säger afven i bref, att den »liknar fullkomligt den *C. gynocrates*, som jag erhållit af Vahl från Grönland.» Orig. ex. af

densamma, samlade af Wormskjöld, — huru outvecklade och otillräckliga de än äro — höra dock till en annan, med *C. rupestris* närmast beslägtad art. — Då nu tal är om *C. gynocrates*, må anmärkas, att ex. i H. N. XII. 90 från Ryska Lappm. ej höra till densamma, utan tydligen äro den af Lund s. k. *C. dioica-paralleloides*, om hvilken mera här nedan. I Skandinavien i vidsträcktaste bemärkelse återstår således endast en lokal för denna art: Saltdalen, och detta bör väl verkligen tillhöra denna art, då dess första beskrifvare, Drejer, i sin Rev. Car. bor. uppgifver sig hafva erhållit den derifrån af Prosten Sommerfelt under namn af *C. rupestris*. Hela arten torde emellertid vara i behof af en noggrannare granskning.

Af *Carices dioicæ* förekomma i Öst-Finmarken tvenne former, hvilka jag derstädes genast med lätthet skilde från hvarandra och ansåg för goda arter, nemligen en med korta, täta ax och utspärrade frukter (= *C. dioica*) och en med långa, smala ax och upprätt-tilltryckta frukter, hvilken med bestämdhet (enl. orig. ex. och lokalen) är *C. dioica-paralleloides* Lund. Dels genom granskning af de hemförda ex., dels genom jmförelse med former från andra trakter, har jag dock funnit obeständigheten af alla karakterer, hvarföre jag är ganska tvifvelaktig om deras art-skilnad. De i ögonen mest fallande kännetecknen, fruktkanternas sträfbet och stråets glatthet hos *C. dioica*, äro nemligen så litet konstanta, att jag på ett och samma ställe (ofvan Nyborg) tog exemplar af den tydligaste *dioica* med a) sträfva strån och fruktbräddar, b) sträfft strå och glatta fr. br., c) glatt strå, sträfva fr. br. och d) glatta strån och fr. br. Å andra sidan finner man *C. parallela* med fullkomligt glatt strå, äfvensom med småsträfva fruktbräddar. Då dertill kommer, att på växesättet, fjällen och frukterna inga säkra karakterer gifvas, så kan jag ej annat än tvifla på rättigheten af deras skiljande. Ytterligheterna äro visserligen betydligt olika, och det vore glädjande, om man kunde påfinna något, hvarigenom de särskildes. Den från *C. dioica* mest afvikande är just Lunds *C. dioica-paralleloides*, hvilken tyckes vara typen för Sommerfels, Anderssons och Hartmans beskrifningar på *C. parallela*, då deremot Læstadii *C. dioica* β *parallela* enligt benäget meddelade exemplar vida mer

närmar sig *dioica*. Det är ock denna sednare och *C. dioica-paralleloides* Anders. (ej Lund), hvilka liksom möta hvarandra och derigenom förorsaka svårigheten af deras åtskiljande.

Litteratur-öfversigt.

Monographia Calicieorum. Specimen Academicum, quod editum WILLIAM NYLANDER. Helsingf. 1857. 34 pag. 8:o.

Då detta arbete endast är en synoptisk framställning af hithörande lafvar och ingen fullständig monografi, i det t. ex. flera längesedan beskrifna arter finnas, som icke ens med ett ord här omnämnas, samt då i denna tidskrift 1855 p. 433 redan finnes anförd Förf:s begränsning af hithörande arter, torde vi blott i största korthet behöfva omnämna dessamma. Vi vilja dervid blott anmärka den egenheten, att Förf. synes följa tvenne motsatta åsigtter vid bearbetningen af hithörande släkten, då han så mycket som möjligt förrenar arterna af *Calicium*, men deremot så mycket som möjligt sönderdelar dem af *Trachylia* och *Coniocybe*. På samma gång han neml. blott på grund af sporernas eller hufvudets något större dimensioner sönderdelar äldre författares *Coniocybe pallida* i 3 arter, nedflyttar han gamla välkända arter af *Calicium* till blotta varieteter t. ex. *C. physarellum*, *brunneolum*, *curtum*, *atroalbum* m. fl. — Såsom bestämda felaktigheter få vi dessutom anmärka den onaturliga grupperingen af *Calicia*, tviflet om *C. melanophæi* arträtt, hänförelset af *Coniocybe nigricans* till *Calicium subtile*, påståendet att sporerne hos *Coniocybe* äro »sphaericæ», användandet af benämningen *Trachylia* i st. f. *Cyphelium*, upptagandet af *Tr. Notarisii* såsom egen art o. s. v., liksom vi kunna upplysa, att Förf:s *Tr. viridula* är *Cyphelium lucidum* Th. Fr. och ej den rätta arten, hvilken synes Förf. okänd. Åtskilligt kunde tilläggas, men det anförda må vara nog, tilldess Ref., såsom han hoppas, blir i tillfälle att sjelf framträda med en monografi öfver dessa växter. Såsom en profbit på Förf:s definitioner vilja vi blott med diplomatisk noggranhet afskrifva hans diagnoser på de 4 hithörande släg-

tena, öfverlemnande åt våra läsare, att af dessa beskrifningar söka bilda sig begrepp om desamma och bedömma *klarheten* hos en Förf., som med så mycken stränghet tadar andra (t. ex. Massalongo, Montagne m. fl.) i detta afseende:

1. *Sphinctrina*. Thallus proprius nullus. Apothecia supra thallum Pertusariarum (præsertim) parasitica, nitidiuscula globoso-turbinata, sessilia vel breviter stipitata, margine excipuli satis crassi connivente; sporæ simplices (vel uniseptatæ, in specie exotica) nigricantes. Spermata elongata, acicularia, arcuata.

2. *Calicum*. Thallus sat tenuis granulosus, pulvereus, vel evanesceus obsoletus, raro nullus proprius. Apothecia stipitata, paucissimis interdum sessilia vel fere sessilia. Spermata brevia oblonga, sterigmatibus simpliciusculis infixis.

3. *Coniocybe*. Thallus pulveraceus, effusus, tenuis vel vix ullus distinctus. Apothecia pallescentia, sordida vel fusco-nigricantia longe stipitata, excipulis valde apertis; sporæ sphericæ (interdum nigricantes), copiose accumulatae, capitula apotheciorum globoso-pulverulenta efficientes.

4. *Trachylia*. Thallus granulosus vel nullus proprius. Apothecia sessilia cupuliformia aperta, massa sporalis nigra plus minus accumulata; sporæ uniseptatæ vel varie septis divisæ. Spermata (ut in *Calicio*) oblonga vel ellipsoidea.

Th. Fr.

Personal-Notiser.

Herr Professor *N. J. Andersson* har under årets lopp blifvit vald till ledamot af Kejsarl. Leopold.-Carolinska Akademien för Naturforskare i Breslau och har i enlighet med detta sällskaps stadgar inom detsamma erhållit tillnamnet *Wikström*.

Herr Magister *Kn. J. Lönnroth*, hvilken erhållit det Thunska resestipendiet, har nu, sedan han under hösten vistats i Helsingfors för att genomgå Acharii herbarium, begifvit sig till Paris för att der fortsätta sina lichenologiska studier.

Till Docens i Botanik vid Upsala Universitet har Utgifvaren af denna tidskrift blifvit utnämnd.

Strödda Underrättelser.

Anmälan.

På Fasc. III & IV af *Bryaceæ Scandinaviæ Exsiccatae*, hvilka instundande vår utgifvas, emottager undertecknad

requisition; och önskas, att de af förra faskiklarnas requirenter, som ej redan förut anmält sig för fortsättningen, torde med det första göra det. De nu anmalda faskiklarnas innehåll är följande:

FASC. III.

- M* 61 *Weissia viridula*.
 62 *Dichodontium pellucidum*.
 63 » *squarrosum*.
 64 *Dicranella Grevilliana*.
 65 » *crispa*.
 66 *Dicranum montanum*.
 67 » *longifolium*.
 68 » *albicans*.
 69 » *scoparium*.
 70 » *elongatum*.
 71 » *congestum*.
 72 » *palustre*.
 73 » *Schraderi*.
 74 » *spurium*.
 75 » *majus*.
 76 *Arctoa hyperborea*.
 77 *Timmia megapolitana*.
 78 » *austriaca*.
 79 *Pogonatum urnigerum*.
 80 » *alpinum*.
 81 *Polytrichum septentrionale*.
 82 » *strictum*.
 83 *Fontinalis antipyretica*.
 84 » *dalecarlica*.
 85 » *hypnoides*.
 86 *Dichelyma falcatum*.
 87 *Orthothecium intricatum*.
 88 *Antitrichia curtispindula*.
 89 *Thuidium tamariscinum*.
 90 » *delicatum*.

Gefle i December 1857.

FASC. IV.

- M* 91 *Phascum cuspidatum*.
 92 *Pleuridium subulatum*.
 93 *Ångströmia longipes*.
 94 *Barbula tortuosa*.
 95 » *subulata*.
 96 » *mucronifolia*.
 97 *Distichium capillaceum*.
 98 » *inclinatum*.
 99 *Tetraphis pellucida*.
 100 *Dissodon Frölihanus*.
 101 » *splachnoides*.
 102 *Tetraplodon angustatus*.
 103 » *mnioides*.
 104 *Funaria hygrometrica*.
 105 *Physcomitrium pyriforme*.
 106 *Leptobryum pyriforme*.
 107 *Cinclidium stygium*.
 108 » *arcticum*.
 109 *Aulacomnion palustre*.
 110 » *turgidum*.
 111 *Hypnum uncinatum*.
 112 » *revolvens*.
 113 » *aduncum*.
 114 » *badium*.
 115 » *rugosum*.
 116 » *cordifolium*.
 117 » *sarmentosum*.
 118 » *stramineum*.
 119 » *cuspidatum*.
 120 » *nitens*.

ROB. HARTMAN.

Ph. Mag.

Å BOTANISKA NOTISER, som nästkommande år fortsättas efter hittills följd plan, emottages prenumeration å hel årgång, utgörande minst 12 ark jemte plancher, om så nödigt är, med 3 Rdr R:mt af Utgifvaren; genom bokhandeln kunna de äfven för samma pris erhållas.